

תולדות האמנות א'

שתי יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק א' – תולדות האמנות מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם 100 נקודות

חלק ב' – תולדות האמנות המודרנית (המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אמנות ישראלית) 100 נקודות

עליך לענות על חלק אחד בלבד:

חלק א' (פרקים ראשון, שני, שלישי) – שאלות 1–10

חלק ב' (פרקים רביעי, חמישי) – שאלות 11–20

יש לענות על שש שאלות, על-פי ההנחיות הרשומות בכל חלק ובכל פרק.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לשאלות בכל חלק מרוכזות בנספח המצורף לשאלון. קרא את השאלה, אתר בנספח את התמונה (או התמונות) המתייחסת אליה, התבונן בה (או בהן) וענה על השאלה. התמונות בנספח מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על-גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית.

בשאלון זה 9 עמודים ושני נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

השאלות

חלק א': תולדות האמנות מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם (100 נקודות)

פרק ראשון: העת העתיקה (פרהיסטוריה, מצרים, יוון, רומא) (32 נקודות)
ענה על שתיים מבין השאלות 1-3 (לכל שאלה – 16 נקודות).

שאלה 1

מבני קבורה במצרים הקדומה

בתמונות 1-3 מוצגים מבני קבורה שהיו נפוצים במצרים הקדומה.

- (2 נק') א. ציין את מי נהגו לקבור במבני קבורה במצרים הקדומה.
- (7 נק') ב. הסבר מה היה היחס של המצרים הקדמונים למוות, וכיצד מבני הקבורה המוצגים בתמונות 1-3 מבטאים את היחס הזה.
- (7 נק') ג. תאר את שלבי ההתפתחות של מבני הקבורה במצרים על-פי התמונות 1-3.

שאלה 2

זורק הדיסקוס

בתמונה 4 מוצג הפסל "זורק הדיסקוס".

- (3 נק') א. הסבר לאיזו מטרה נוצר הפסל.
- (7 נק') ב. ציין לאיזו תקופה באמנות היוונית שייך הפסל, והסבר שני מאפיינים סגנוניים של התקופה הזו.
- (6 נק') ג. ציין שם של פסל מתקופה אחרת באמנות היוונית העתיקה, ותאר מאפיין סגנוני אחד המבדיל בינו ובין הפסל "זורק הדיסקוס".

שאלה 3

בנייה רומית

- (4 נק') א. ציין שתי סיבות לבנייה הציבורית הנרחבת בתקופת האימפריה הרומית.
(6 נק') ב. הבא שתי דוגמאות ליצירות אדריכליות שנבנו בגלל הסיבות שצינת. תאר כל אחת מן היצירות.
(6 נק') ג. ציין הישג ייחודי אחד של הבנייה הרומית. הסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירות שתיארת.

פרק שני: ימי-הביניים, רנסנס, בארוק, יודאיקה (51 נקודות)
ענה על שלוש מבין השאלות 4–8 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שאלה 4

יום הדין האחרון

- בתמונה 5 מוצגת היצירה "חזון אחרית הימים", ובתמונה 6 מוצגת היצירה "יום הדין האחרון", של מיכלאנג'לו בואונרוטי.
(4 נק') א. כל אחת מן היצירות ממוקמת במבנה מסוים. ציין היכן במבנים ממוקמות היצירות ובאיזו טכניקה נוצרה כל אחת מהן.
(4 נק') ב. הסבר מה המשמעות של יום הדין האחרון בנצרות.
(9 נק') ג. ציין לאיזה סגנון שייכת כל אחת מן היצירות, והסבר שני הבדלים סגנוניים ביניהן.

שאלה 5

פייטה

- בתמונות 7 ו-8 מוצגים שני פסלי "פייטה" שפיסל מיכלאנג'לו בואונרוטי: "הפייטה היפה" ו"הפייטה הפלורנטינית".
(3 נק') א. הסבר מהי "פייטה".
(9 נק') ב. הסבר שני הבדלים בעיצוב שני הפסלים: הבדל אחד בעיצוב הדמויות והבדל אחד במרקם.
(5 נק') ג. הסבר כיצד כל פסל מבטא תקופה שונה בחייו של מיכלאנג'לו.

שאלה 6

דורא אירופוס

בתמונה 9 מוצגת הגומחה לארון הקודש מבית־הכנסת בדורא אירופוס.

(9 נק') א. הסבר את המשמעות הסמלית של **שניים** מן הפרטים המעטרים את הקיר שמעל הגומחה.

(8 נק') ב. הסבר **שני** מאפיינים סגנוניים בציור הקיר שמעל הגומחה.

שאלה 7

לאס מנינס

בתמונה 10 מוצגת היצירה "לאס מנינאס", של דייגו ולאסקז.

(6 נק') א. תאר את האירוע המוצג ביצירה. התייחס לדמויות ולקשר ביניהן.

(6 נק') ב. הסבר כיצד מתאר האמן את עצמו ביצירה, וכיצד התיאור הזה משקף את מעמדו.

(5 נק') ג. תאר את תפיסת החלל ביצירה.

שאלה 8

דיוקן עצמי עם ססקיה

בתמונה 11 מוצגת היצירה "דיוקן עצמי עם ססקיה", של רמברנדט ואן ריין.

(9 נק') א. תאר את היצירה. התייחס גם לקשר בין בני הזוג.

(8 נק') ב. תאר **שני** מאפיינים של הבארוק בארצות השפלה הבאים לידי ביטוי ביצירה.

פרק שלישי: מניאור-קלאסיקה עד אימפרסיוניזם (17 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 9–10 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שאלה 9

אדוארד מאנה

בתמונה 12 מוצגת היצירה "ארוחת בוקר על הדשא", של אדוארד מאנה.

(7 נק') **א.** תאר את היצירה מבחינת הקומפוזיציה, הדמויות והנוף.

(4 נק') **ב.** תאר מקור השראה **אחד** אשר בא לידי ביטוי ביצירה.

(6 נק') **ג.** הסבר מאפיין ריאליסטי **אחד** ומאפיין אימפרסיוניסטי **אחד** אשר באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 10

הציור במאה ה-18 ובמאה ה-19

בתמונה 13 מוצגת היצירה "מות מארה", של ז'אק לואי דוד, ובתמונה 14 מוצגת היצירה "החירות מובילה את העם", של אז'ן דלקרואה.

(8 נק') **א.** ציין לאיזה זרם או לאיזה סגנון שייכת כל אחת מהיצירות, והסבר **שני** מאפיינים של כל זרם או סגנון.

(9 נק') **ב.** השווה בין היצירות מן הבחינות האלה: הנושא, עיצוב הדמויות, הצבע, הקומפוזיציה.

השאלות

חלק ב': תולדות האמנות המודרנית (המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אמנות ישראלית) (100 נקודות)

פרק רביעי: מניאוו־קלאסיקה עד אמנות המאה ה־20 (85 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שאלה 11

אירוע היסטורי

בתמונה 1 מוצגת היצירה "הֶטְבַּח ברחוב טראנסנון", של אונורה דומייה.

(4 נק') א. ציין מהו האירוע המתואר ביצירה.

(9 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר מהי הביקורת החברתית שהאמן מבטא בה.

(4 נק') ג. הסבר כיצד הטכניקה שבה השתמש האמן משרתת את הביקורת החברתית שלו.

שאלה 12

ריאליזם ונטורליזם

בתמונה 2 מוצגת היצירה "מסתתרי האבנים", של גוסטב קורבה, ובתמונה 3 מוצגת היצירה "המלקטות", של פרנסואה מילה.

(5 נק') א. תאר את הרקע ההיסטורי־חברתי לצמיחת הזרם הריאליסטי באירופה.

(6 נק') ב. בכל אחת מהיצירות תאר את הנושא, והסבר מהו המסר החברתי.

(6 נק') ג. בכל אחת מהיצירות תאר שני מרכיבים חזותיים (סך־הכול – ארבעה מרכיבים חזותיים).

שאלה 13

סביב השולחן

בתמונה 4 מוצגת היצירה "סעודת השייטים", של אוגוסט רנואר, ובתמונה 5 מוצגת היצירה "אוכלי תפוחי האדמה", של וינסנט ואן גוך.

9 נק' א. תאר כל אחת מן היצירות מבחינת הנושא והאווירה ומבחינת הדמויות.

8 נק' ב. תאר שני מרכיבים חזותיים אשר באים לידי ביטוי בכל אחת מן היצירות (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

שאלה 14

פוינטליזם

8 נק' א. הסבר מהו "פוינטליזם", ומהי מטרת הטכניקה הפוינטליסטית.

9 נק' ב. בתמונה 6 מוצגת היצירה "אחר-הצהריים בלה-גרנד ג'ט", של ג'ורג' סרה, שצוירה בטכניקה הפוינטליסטית. תאר את היצירה מן ההיבטים האלה:

– הנושא

– עיצוב הדמויות

– הצבעוניות

שאלה 15

שלבים בקוביזם

בתמונות 7 ו-8 מוצגות שתי יצירות של פאבלו פיקאסו: "דיוקנו של דניאל הנרי קאנווילר" ו"טבע דומם עם מקלעת קש".

3 נק' א. ציין לאיזה שלב בסגנון הקוביסטי שייכת כל אחת מן היצירות.

9 נק' ב. בכל אחת מהיצירות, הסבר כיצד באים לידי ביטוי שני מאפיינים של השלב שצינת בסעיף א' (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

5 נק' ג. הסבר מה הייתה הסיבה לשינוי הסגנוני שחל בקוביזם.

שאלה 16

וסילי קנדינסקי

בתמונה 9 מוצגת היצירה "קומפוזיציה מספר 4", של וסילי קנדינסקי.

(8 נק') א. הסבר שני רעיונות או חידושים בתורתו האמנותית של קנדינסקי.

(9 נק') ב. תאר את היצירה מבחינת הנושא, הצורות והצבעוניות.

שאלה 17

פוטוריזם

(6 נק') א. הסבר מהי התנועה הפוטוריסטית, וציין רעיון מרכזי אחד שהתנועה הפוטוריסטית דגלה בו.

(11 נק') ב. בתמונה 10 מוצגת היצירה "דהרת המכונית + אור + קול", של ג'אקומו באלה, ובתמונה 11 מוצגת היצירה "צורות מיוחדות במינן של התמשכות בחלל", של אומברטו בוצוני.

בכל אחת מן היצירות תאר שני מאפיינים של הפוטוריזם (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

שאלה 18

תנועת הדאדא

(5 נק') א. הסבר את המונח "דאדא" ואת הרקע לצמיחתה של תנועת הדאדא.

(7 נק') ב. בתמונה 12 מוצגת היצירה "הכובע עושה את האדם", של מקס ארנסט, ובתמונה 13 מוצגת היצירה "מגהץ צבוע", של מאן ריי.

בכל אחת מן היצירות הסבר שניים ממאפייני תנועת הדאדא (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

(5 נק') ג. הסבר את המסר של מקס ארנסט ביצירתו "הכובע עושה את האדם".

פרק חמישי: אמנות ישראלית (15 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 19–20 (לכל שאלה – 15 נקודות).

שאלה 19

אסכולת ציירי ארץ-ישראל

(5 נק') א. הסבר את הרקע להקמת "אסכולת ציירי ארץ-ישראל" בשנות העשרים של המאה ה־20, וציין **שני** מקורות השפעה על אמני האסכולה.

בתמונה 14 מוצגת היצירה "רועה העזים", של נחום גוטמן.

(5 נק') ב. הסבר כיצד נושא היצירה משקף את האידאולוגיה של "אסכולת ציירי ארץ-ישראל".

(5 נק') ג. הסבר **שני** מרכיבים חזותיים המבטאים ביצירה את האידאולוגיה של האסכולה.

שאלה 20

אמנות כנענית

(4 נק') א. הסבר **שניים** מרעיונות האמנות הכנענית.

בתמונה 15 מוצג הפסל "האריה השואג", של אברהם מלינקוב, ובתמונה 16 מוצג הפסל "כבשים בנגב", של יצחק דנציגר.

(6 נק') ב. תאר את הנושא של כל פסל, והסבר את משמעותו.

(5 נק') ג. בכל אחד מהפסלים, תאר **שני** מרכיבים חזותיים (סך־הכול – ארבעה מאפיינים).

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.